

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Lovavdelingen

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE- OG FAMILIEDEP. ARKIVNR.: 410.03	LABB AR.
23 FEB 2004	
SAKSBLIF	SIGN.:
SAKSNR.: 2003/02532	

- 003

Deres ref.
200302532-/KMSBU2

Vår ref.
200403362 ES TMØ/GGK/bj

Dato
20.02.2004

Spørsmål om straffeprosessloven § 71 b i forhold til barnevernloven § 6-7

Vi viser til udatert brev fra Barne- og familiedepartementet mottatt av Justisdepartementet 5. desember 2003.

I straffeprosessloven § 71 b første ledd første punktum er påtalemyndigheten gitt hjemmel til å overføre saker mot barn under 15 år til barneverntjenesten. Barneverntjenesten skal selv avgjøre om tiltak skal iverksettes og i tilfellet hvilket tiltak. Etter § 71 b første ledd annet punktum skal barneverntjenesten underrette påtalemyndigheten om hvorvidt den treffer vedtak i saken eller ikke. Ifølge forarbeidene siktes det med dette til vedtak som relaterer seg til det saksforhold som er overført fra påtalemyndigheten. Plikten omfatter ikke det underliggende materialet for barneverntjenestens beslutning. Underrettelsesplikten omfatter tiltak som iverksettes overfor det enkelte barnet og ikke tiltak overfor andre, for eksempel søsken. Med vedtak siktes det også til beslutninger om å overføre saken til andre hjelpeinstanser. Barnevernet skal dessuten underrette påtalemyndigheten om en beslutning om ikke å iverksette hjelpetiltak. (Se Ot.prp. nr. 106 2001-2002 s. 53).

Det følger av barnevernloven § 6-7 tredje ledd første punktum at ansatte i barneverntjenesten bare kan gi taushetsbelagte opplysninger til andre forvaltningsorganer når dette er nødvendig for å fremme barneverntjenestens oppgaver, eller for å forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig skade for noens helse. Ifølge forvaltningsloven § 13 f annet ledd begrenser ikke bestemmelser i annen lov om rett eller plikt til å gi opplysninger lovbestemt taushetsplikt, med mindre vedkommende bestemmelse fastsetter eller klart forutsetter at taushetsplikten ikke skal gjelde.

Det sies ikke uttrykkelig i straffeprosessloven § 71 b at underretningen til påtalemyndigheten skal skje uten hinder av lovpålagt taushetsplikt. Spørsmålet blir

derfor hvorvidt straffeprosessloven § 71 b klart forutsetter at taushetsplikten ikke skal gjelde.

Lovavdelingen mener at sammenhengen med andre lovendringer, som skjedde samtidig med at regelen i § 71 b første ledd annet punktum ble innført, taler for at bestemmelsen bygger på en slik forutsetning. Ved lovendringen fikk politiet en plikt til å etterforske saker hvor den antatte gjerningspersonen er mellom 15 og 12 år og adgang også til å etterforske saker mot yngre lovbrutere, se straffeprosessloven § 224. Bakgrunnen var bl.a. at dette ville gi beskjed både til lovovertreder og en eventuelt fornærmet at samfunnet tar lovbruddet alvorlig. Dessuten ville etterforskningen kunne gi nyttig informasjon for barnevernet ved vurderingen av behovet for å sette i gang tiltak av hensyn til barnet. Men påtalemyndigheten vil ikke kunne gå videre med saken i strafferettsapparatet så lenge lovovertrederen var under 15 år på gjerningstidspunktet. Det er derfor viktig for politiet som kommer i kontakt med barn som begår kriminalitet at saken kan kanaliseres til andre myndigheter som kan ha et oppfølgingsansvar, som barneverntjenesten. Gjennom overføringsadgangen får politiet formelt avsluttet saken på en måte som gjør at samfunnet i større grad får markert alvor ved lovbruddet, i tråd med de hensyn som begrunner utvidelsen av etterforskningsplikten.

Bestemmelsen om at barneverntjenesten skal underrette påtalemyndigheten om hvorvidt den treffer vedtak i saken eller ikke, er en naturlig følge av overføringen. På den måten kan de to etatene utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte og til det beste for barnet det gjelder. Dersom lovbestemt taushetsplikt skulle sette grenser for denne underrettelsesplikten, ville den ikke bidra til å oppfylle dette formålet. På den annen side er det en svært begrenset underrettelsesplikt barneverntjenesten er gitt i straffeprosessloven § 71 b, jf. Ot.prp. nr. 106 (2001-2002) s. 53. I forarbeidene til forvaltningsloven § 13 f er det presisert at det ved etablering av lovbestemt opplysningsplikt som skal gå foran taushetspliktsbestemmelser, må vurderes hvor vidtgående bestemmelser det er behov for. Straffeprosessloven § 71 b er nettopp formulert slik at det ikke er nødvendig å gi omfattende opplysninger for å oppfylle formålet med tilbakemeldingen fra barnevernet til politiet.

Lovavdelingen legger videre vekt på at motivene bruker ordet opplysningsplikt, jf. Ot.prp. nr. 106 (2001-2002) s. 53. Taushetsplikten for barnevernsansatte er vel kjent for lovgiverne. Det ville ha lite for seg å etablere en uttrykkelig opplysningsplikt dersom det ikke samtidig var meningen å gjøre unntak fra taushetsplikten.

Med hilsen

Toril M. Øie

Toril M. Øie
avdelingsdirektør

Guro G. Kleppe

Guro Glærum Kleppe
rådgiver

JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENTET

Lovavdelingen

Til Barne- og familiedepartementet

Dato: 20.02.2004

Vedr. snr.: 2004/03362 ES TMØ/GGK/bj

Deres ref: 200302532-/KMSBU2

SPØRSMÅL OM PUBLISERING AV VEDLAGTE TOLKNINGSUTTALELSE PÅ INTERNETT (ODIN)

Lovavdelingens tolkningsuttalelser blir publisert på internett (på "odin.dep.no"), hvis de ikke er unntatt fra offentlighet. Tolkningsuttalelser avgitt til andre departementer kan unntas fra offentlighet etter offentlighetsloven § 5 annet ledd bokstav c. Lovavdelingen praktiserer i disse tilfellene meroffentlighet i samsvar med offentlighetsloven § 2 tredje ledd etter samråd med mottakerdepartementet. Dersom mottakerdepartementet har et reelt og saklig behov for å unnta uttalelsen fra offentlighet, vil den derfor ikke bli publisert.

Vi ber med dette om tilbakemelding om hvorvidt vedlagte tolkningsuttalelse kan publiseres på internett ved at det krysses av i rubrikkene nedenfor:

- Uttalelsen kan publiseres.
Hvis uttalelsen kan publiseres, men likevel slik at dette ikke skal gjøres før etter et bestemt tidspunkt, angis tidspunktet for publisering her.....
- Uttalelsen kan ikke publiseres.
- Spørsmålet om publisering kan ikke avgjøres nå.

Det siste alternativet om at spørsmålet om publisering ikke kan avgjøres nå, kan f.eks. være aktuelt i tilfeller hvor uttalelsen er avgitt i forbindelse med mottakerdepartementets interne saksforberedelse, men hvor det kan forventes at saken senere blir offentlig. I slike tilfeller ber vi om at mottakerdepartementet tar kontakt så snart publiseringsspørsmålet er avgjort.

For nærmere spørsmål kan det tas kontakt med vedkommende saksbehandler for tolkningsuttalelsen, eller med Lovavdelingens forværelse.

Skjemaet returneres Justisdepartementets Lovavdeling så snart som mulig, og helst innen 14 dager.